

MINISTER ROZWOJU

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16.05.2016

nr 2333 podpis

Warszawa, 13 maja 2016 r.

DWT.II.054.2.2016.AKr

NK 101652/16

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

wpłynęło dn. 16.05.16

nr 3055 podpis

Pan Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Czesława Ryszkę 10 marca 2016 r., w sprawie mikroprojektu „Sposoby zachowania architektury wsi przedgórza beskidzkiego na pograniczu polsko-słowackim”, zrealizowanego przez Fundację Kamojowa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 (dalej: Program), pragnę przedstawić następujące informacje.

Jednym z działań zrealizowanych w ramach ww. projektu była rekonstrukcja charakterystycznej dla regionu ośmiobocznej stodoły pszczyńskiej. Zgodnie z wynikami kontroli na miejscu przeprowadzonej przez Śląski Urząd Wojewódzki (Kontroler 1. stopnia) w dniach 15-25 maja 2012 r., na dzień zakończenia projektu zrekonstruowana stodoła nie spełniała wymogów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*, obiekt nie posiadał pozwolenia na użytkowanie, a jego budowa nie była ukończona. Ponadto prace budowlane prowadzone były bez ważnego pozwolenia na budowę oraz bez zatwierdzonego projektu budowlanego. Projekt zamienny, uwzględniający m.in. dwukrotne zwiększenie powierzchni obiektu, został złożony do Starostwa Powiatowego po zakończeniu realizacji projektu. Do dnia zakończenia kontroli inwestor nie wystąpił o uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektu.

Zgodnie z pkt 2 podrozdziału 6.2 *Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*, jednym z głównych warunków przesądzających o kwalifikowalności wydatku jest zgodność jego poniesienia z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego. Zasadę powyższą potwierdza m.in. stanowisko Komisji Europejskiej wyrażone w dokumencie z posiedzenia CoCoLaF z 11 kwietnia 2002 r. pt. „Wymogi powiadamiania o nieprawidłowościach: praktyczne ustalenia”. Ww. dokument stwierdza, iż „(...) nieprawidłowość w realizowanym projekcie występuje także w przypadku naruszenia jakichkolwiek przepisów prawa krajowego. Dotyczy to również przypadków, gdy przepisy prawa krajowego są bardziej restrykcyjne niż przepisy prawa wspólnotowego”. Zasada ta odzwierciedlona jest także w umowie o dofinansowanie projektu, podpisanej przez Fundację Kamojowa w dniu 28 grudnia 2009 r. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Kontroler 1. stopnia uznał wydatki związane z budową obiektu za niekwalifikowalne.

Proces legalizacji inwestycji, który nastąpił po zakończeniu projektu, nie mógł wpłynąć na zmianę oceny kwalifikowalności wydatków poniesionych w trakcie jego realizacji, gdyż ocena kwalifikowalności odnosi się do stanu faktycznego na dzień przedstawienia wydatków do refundacji ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Aby koszty poniesione na realizację inwestycji spełniały kryteria kwalifikowalności, wszystkie formalności związane z zakończeniem działań w projekcie, w tym uzyskanie pozwolenia na użytkowanie, powinny być być przeprowadzone do dnia zakończenia realizacji projektu, tj. do 15 listopada 2010 r.

Pracownicy Wojewody przeprowadzający kontrolę dołożyli starań, aby wyjaśnić beneficjentowi powody uznania wydatków za niekwalifikowalne. W konsekwencji zgłoszonych przez beneficjenta uwag do treści pierwszej wersji informacji pokontrolnej (z 11 stycznia 2013 r.), 5 marca 2013 r. zorganizowano w siedzibie Euroregionu Beskidy spotkanie zespołu kontrolującego z przedstawicielami Fundacji Kamojowa oraz Euroregionu. W wyniku złożonych przez beneficjenta dodatkowych wyjaśnień Kontroler 1. stopnia, w porozumieniu z Euroregionem, zmniejszył kwotę wydatków niekwalifikowalnych. Beneficjent nie podpisał jednak skorygowanej informacji pokontrolnej, nie skorzystał również

z możliwości zgłoszenia zastrzeżeń do jej treści zgodnie z pouczeniem zawartym w piśmie przekazującym informację.

W piśmie z 22 maja 2013 r. beneficjent przyznał się do niedopatrzenia przy prowadzeniu procesu budowlanego, wyjaśniając, że błędy w realizacji projektu zostały popełnione nieumyślnie. W piśmie z 10 lipca 2013 r. wyjaśniono beneficjentowi, że nieumyślność czynu, niewiedza, brak doświadczenia czy trudna sytuacja finansowa nie mogą stanowić podstawy do uznania za kwalifikowalne wydatków poniesionych niezgodnie z przepisami prawa i zasadami programowymi. Ponadto zaznaczono, że w momencie podpisania umowy o dofinansowanie projektu beneficjent przyjął warunki otrzymania dofinansowania, zobowiązał się do zrealizowania i rozliczenia projektu zgodnie z obowiązującym prawem polskim, wspólnotowym, jak również zasadami programowymi. Podpisując umowę o dofinansowanie beneficjent przyjął do wiadomości również skutki finansowe nieprawidłowej realizacji projektu.

W piśmie z 1 sierpnia 2013 r. skierowanym do Euroregionu Beskidy beneficjent zakwestionował zastosowaną procedurę wezwania do zapłaty. W związku z tym 9 sierpnia 2013 r. w siedzibie Euroregionu Beskidy w Bielsku-Białej odbyło się kolejne spotkanie z przedstawicielami Fundacji Kamajowa. W trakcie spotkania poinformowano beneficjenta, że w ramach obowiązujących procedur zwrotu należności w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (dalej: EWT) nie przewidziano wydawania decyzji administracyjnych, ani ścieżki odwoławczej. Zarówno w rozporządzeniach unijnych, jak i w przepisach polskich dotyczących wdrażania wszystkich programów w perspektywie 2007-2013 nie przewidziano stosownych rozwiązań odwoławczych w zakresie weryfikacji wydatków przez instytucje kontrolne. Kontrola 1. stopnia kończy się wystawieniem dokumentu (certyfikatu lub poświadczenia wydatków), do którego wystawienia uprawniony jest jedynie Kontroler 1. stopnia, nie zaś Euroregion i który stanowi podstawę do refundacji przez Instytucję Zarządzającą (dalej: IZ) środków w projekcie. Powyższa procedura została uregulowana w dokumentach obowiązujących w Programie. Ponadto w trakcie spotkania beneficjent został poinformowany, że zgodnie z § 13 umowy o dofinansowanie spory nierozstrzygnięte na drodze negocjacji polubownych rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Euroregionu. IZ nie wydaje decyzji administracyjnej o zwrocie środków uznanych za niekwalifikowalne. Odzyskiwanie środków w programach EWT prowadzone jest na gruncie prawa cywilnego, zaś dokumentem inicjującym proces jest wezwanie do zapłaty. Jednocześnie należy zaznaczyć, że wystawienie wezwania do zwrotu środków nie może być zastąpione przez sankcje, które są nakładane na podstawie innych przepisów prawnych (np. mandaty karne wystawiane przez Inspektoraty Nadzoru Budowlanego).

Kolejne spotkanie przedstawicieli beneficjenta z Wojewodą Śląskim odbyło się 14 sierpnia 2013 r. W trakcie spotkania Wojewoda poinformował o zakończeniu procedury kontroli projektu oraz o braku możliwości zmiany stanowiska co do kwalifikowalności wydatków na poziomie Kontrolera 1. stopnia. Jednocześnie wskazał możliwość skierowania sprawy do IZ, w celu ostatecznego rozstrzygnięcia kwalifikowalności wydatków w kontekście zasad programu.

W związku z powyższym beneficjent skierował 30 sierpnia 2013 r. prośbę do IZ o wstrzymanie egzekucji wynikającej z wezwania do zapłaty i rozpatrzenie przekazanych wyjaśnień. W odpowiedzi z 25 września 2013 r. IZ, po przeanalizowaniu sprawy, potwierdziła niekwalifikowalność wydatków w projekcie oraz brak zasadności odstąpienia od wystawionego wezwania do zapłaty.

Podsumowując, w opinii Instytucji Zarządzającej Programu nie ma podstaw do zmiany wcześniejszej decyzji Kontrolera o stwierdzeniu w projekcie nieprawidłowości skutkującej wystawieniem przez IZ wezwania do zapłaty nienależnie wypłaconych środków.

Z poważaniem,

z up. MINISTER
Adam Hamryszczak
Podsekretarz Stanu